

10 ευρήματα που ξεχώρισαν το 2024

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2024

Η χρονιά που πέρασε μέσα από τις έρευνες της Κάπα Research

2024, ένα έτος μετάβασης σε μια νέα αχαρτογράφητη εποχή

Στο τέλος κάθε χρόνου, η Κάπα Research επιλέγει τα δέκα σημαντικότερα ευρήματα από τις έρευνες που υλοποίησε.

Το 2024, οι ερευνητές της Κάπα συνέχισαν να καταγράφουν τις σημαντικές μεταβολές στην ελληνική κοινωνία, διερεύνησαν το προεκλογικό κλίμα σε 10 χώρες της ΕΕ λίγο πριν τις φετινές Ευρωεκλογές, ενώ, ως μέρος ενός παγκόσμιου ερευνητικού mega-project, συνέλεξαν πολύτιμα δεδομένα για το επιχειρηματικό περιβάλλον σε 13 χώρες τριών διαφορετικών ηπείρων.

Μαζί με τις ευχές μας για ένα δημιουργικό 2025, στην παρούσα έκθεση παρουσιάζουμε τα **10 ευρήματα που ξεχώρισαν το 2024**, ένα έτος μετάβασης σε μια νέα αχαρτογράφητη εποχή.

Περιεχόμενα

1

Η ανεργία δεν θεωρείται πια βασικό πρόβλημα της χώρας

2

Brain gain: εργατικό δυναμικό υψηλής μόρφωσης επιστρέφει

3

Υποχωρεί ο σκληρός αντι-γερμανισμός της κρίσης

4

Υποχωρεί η γοητεία του Τουρισμού, στροφή στην παραγωγή

5

Η εικόνα της οικονομίας περνά μέσα από κομματικά φίλτρα

6

Επιχειρήσεις: εύκολα ιδρύονται, δύσκολα «βγαίνουν»

7

Ανθηρός παραμένει ο παράνομος τζόγος στην Ελλάδα

8

Κόστος ζωής και μεταναστευτικό καθόρισαν τις Ευρωεκλογές

9

Η απαξίωση του πολιτικού συστήματος εξηγεί την αποχή

10

Κι όμως, οι δημοκρατικές αξίες στην Ευρώπη αντέχουν

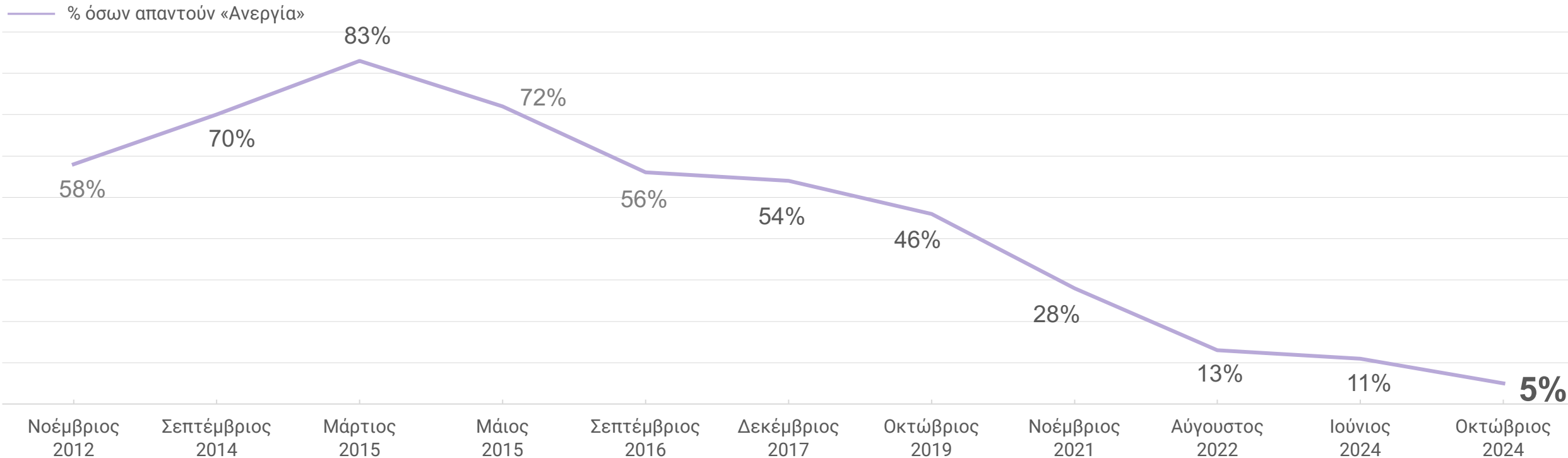
1

Η ανεργία δεν θεωρείται πια βασικό πρόβλημα της χώρας

Καθώς οι επίσημοι δείκτες της ανεργίας υποχωρούν, υποχωρεί και η αίσθηση ότι πρόκειται για σημαντικό πρόβλημα της χώρας. Ως γνωστόν, ακρίβεια, υγεία, εγκληματικότητα ιεραρχούνται πρώτα.

Η ΑΝΕΡΓΙΑ ΩΣ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

Ποιο είναι κατά τη γνώμη σας το σημαντικότερο πρόβλημα της χώρας;

Δεδομένα από το αρχείο πανελλαδικών ερευνών της Κάππα Research (2012-2024).

2 Brain gain: εργατικό δυναμικό υψηλής μόρφωσης επιστρέφει

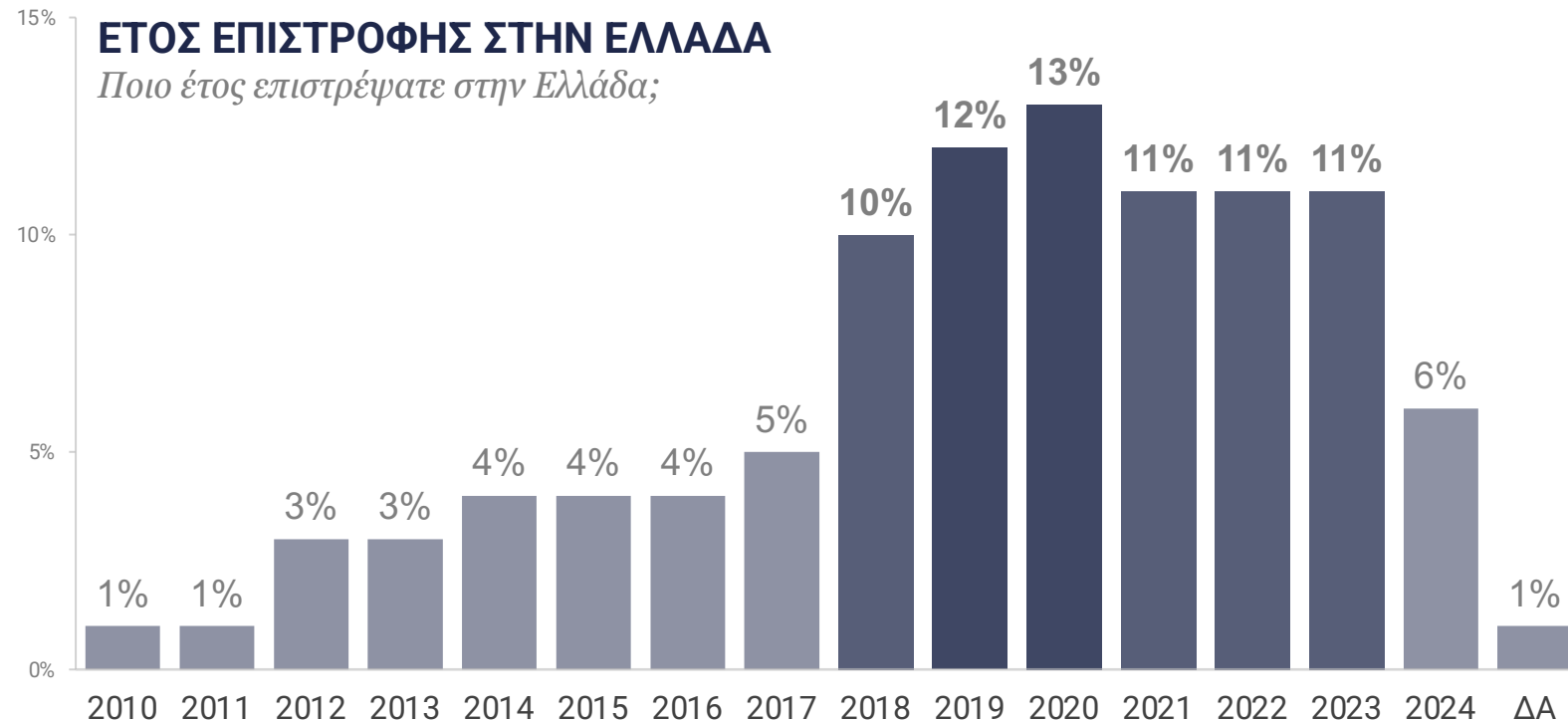
Η βελτίωση της οικονομίας, της αγοράς εργασίας και η πολιτική σταθερότητα ευνοούν τον επαναπατρισμό Ελλήνων του brain drain, οι οποίοι φέρνουν μαζί τους νέα προσόντα και δεξιότητες.

ΒΑΣΗ: Έλληνες τριτοβάθμιας ή/και μεταπτυχιακής μόρφωσης που έζησαν και εργάστηκαν στο εξωτερικό κατά τη δεκαετία 2010-2019 και σήμερα έχουν επιστρέψει μόνιμα και εργάζονται στην Ελλάδα (n=474)

EKT ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ & ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ

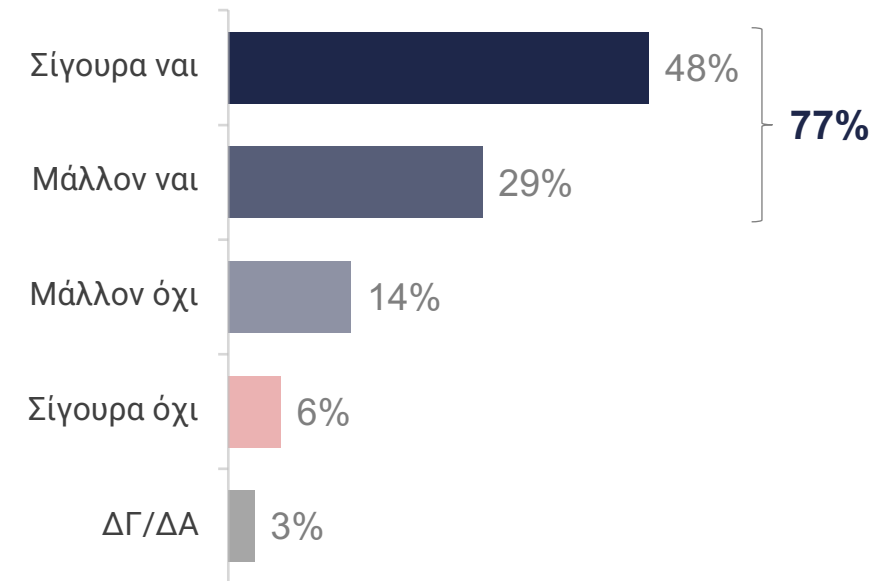
ΕΤΟΣ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Ποιο έτος επιστρέψατε στην Ελλάδα;

ΕΠΙΣΤΡΕΦΟΥΝ ΠΛΟΥΣΙΟΤΕΡΟΙ ΣΕ ΠΡΟΣΟΝΤΑ

Θα λέγατε ότι η επαγγελματική σας εμπειρία από το εξωτερικό έκανε πιο ανταγωνιστικά τα προσόντα σας;

“Πανελλαδική ποσοτική έρευνα για το φαινόμενο του Brain Gain”, Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης και Ηλεκτρονικού Περιεχομένου (ΕΚΤ), Οκτώβριος 2024.

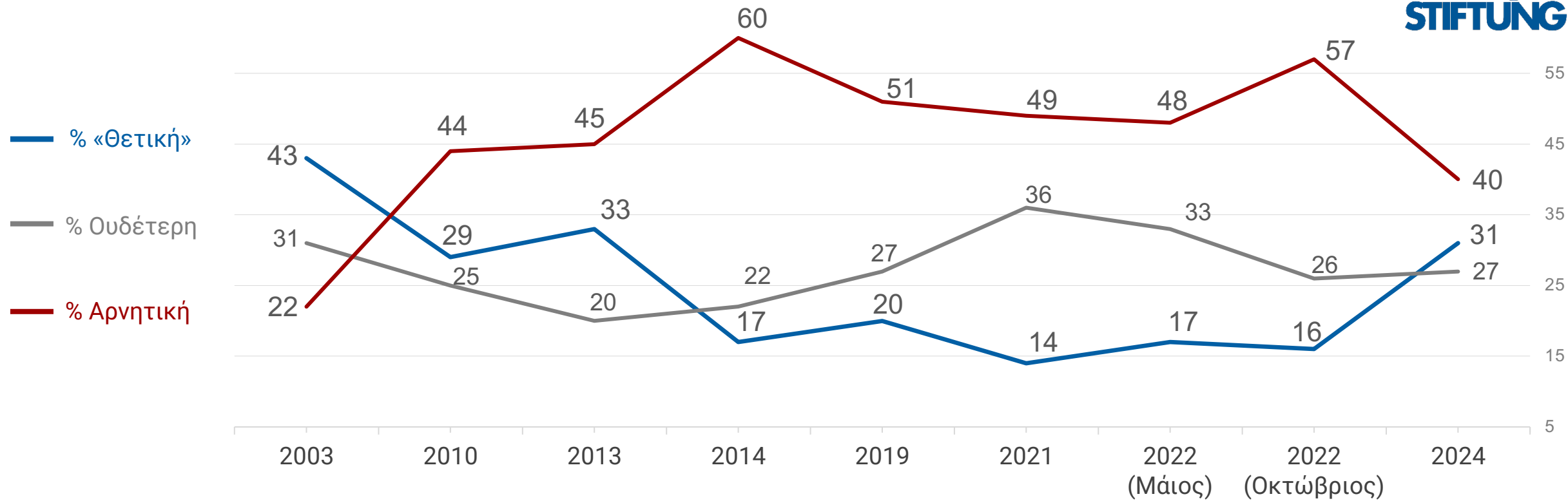
3

Υποχωρεί ο σκληρός αντι-γερμανισμός της κρίσης

Η χρονική απόσταση από την κρίση και η αποχώρηση των πρωταγωνιστών της από το προσκήνιο αμβλύνουν τις διαφορές. Οι οικονομικές δυσκολίες που αντιμετωπίζει εσχάτως η Γερμανία δημιουργούν κατανόηση.

Η ΔΗΜΟΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ (ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΑ)

Τι γνώμη έχετε σχηματίσει για τη Γερμανία ως χώρα;

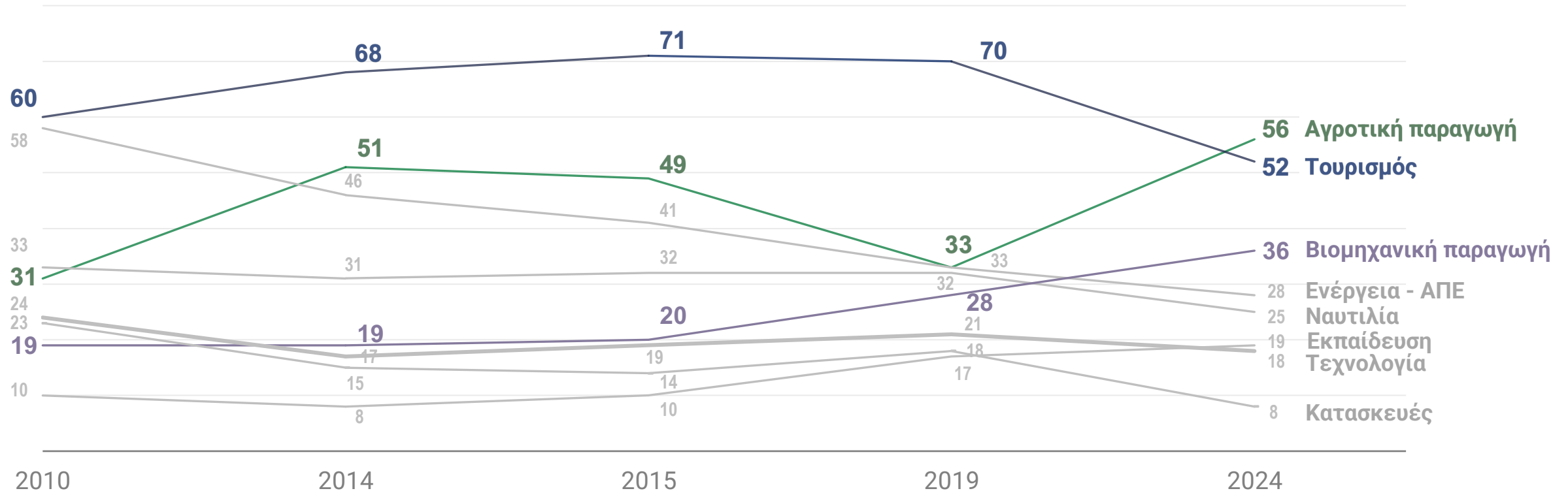
“Πανελλαδική ποσοτική έρευνα για την καταγραφή της εικόνας της Γερμανίας στην Ελλάδα”, Friedrich Ebert Foundation, Ιούνιος 2024 + δεδομένα ερευνών από το αρχείο της Κάπα Research (2003-2022).

4 Υποχωρεί η γοητεία του Τουρισμού, στροφή στην παραγωγή

Το 2024, εμφανίζονται τα πρώτα σημάδια κορεσμού στην αντίληψη της συνεισφοράς του Τουρισμού στην ελληνική οικονομία. Αντίθετα, η κοινή γνώμη τονίζει την αναπτυξιακή αξία της αγροτικής και της βιομηχανικής παραγωγής.

ΚΛΑΔΟΙ ΠΟΥ ΘΑ ΣΥΝΕΙΣΦΕΡΟΥΝ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Ποιοι κλάδοι θεωρείτε ότι μπορούν να συνεισφέρουν περισσότερο στην οικονομική ανάπτυξη της χώρας μας τα επόμενα χρόνια;

Δεδομένα από το αρχείο πανελλαδικών ερευνών «Οικονομία και Ανάπτυξη στην Ελλάδα» της Κάπα Research (2010-2024).

5

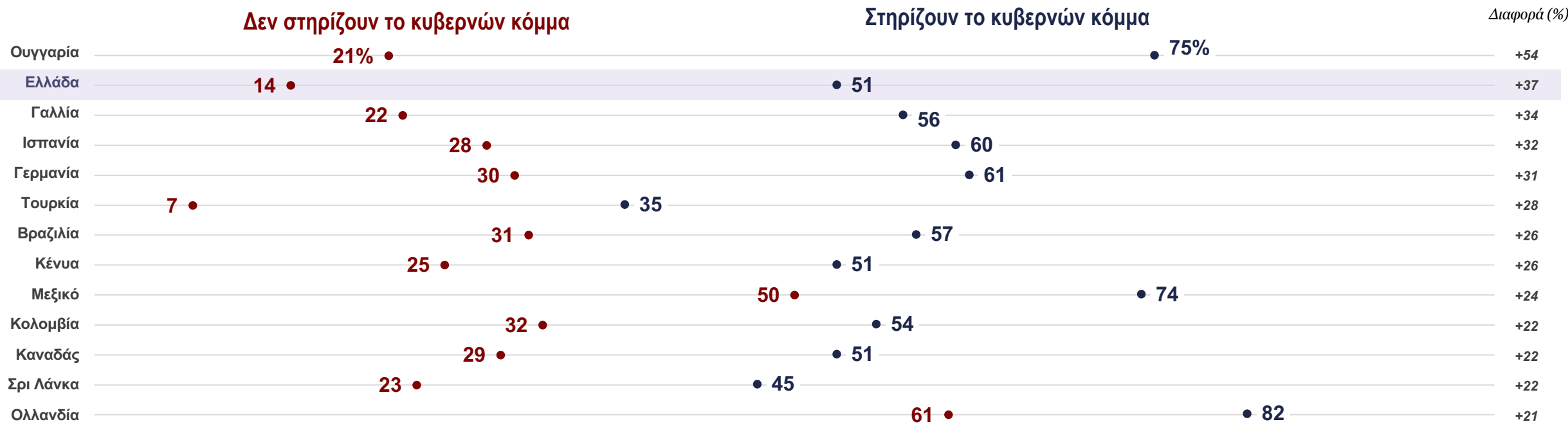
Η εικόνα της οικονομίας περνά μέσα από κομματικά φίλτρα

«Πες μου τι κόμμα είσαι, να σου πω τι πιστεύεις για την οικονομία». Έρευνα για το Pew Research Center καταγράφει τη σημαντική επιρροή των κομματικών προτιμήσεων στις αντιλήψεις για την οικονομική κατάσταση μιας χώρας.

ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΗΝ ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

Pew Research Center

% που δηλώνουν ότι η οικονομική κατάσταση της χώρας τους είναι ... Καλή

Η έρευνα “Global Attitudes Survey” του Pew Research Center διεξάγεται τα τελευταία 4 χρόνια στην Ελλάδα από την Κάπα Research για λογαριασμό της Langer Research Associates. Οι συνεντεύξεις για το ερευνητικό κύμα της Άνοιξης του 2024 διεξήχθησαν μεταξύ Φεβρουαρίου και Μαρτίου 2024. Περισσότερες πληροφορίες στο pewresearch.org και το langerresearch.com

6

Επιχειρήσεις: εύκολα ιδρύονται, δύσκολα «βγαίνουν»

Στην πρώτη θέση παγκοσμίως στην ευκολία ίδρυσης νέας επιχείρησης η Ελλάδα, σύμφωνα με την κατάταξη της Παγκόσμιας Τράπεζας – δύσκολη η σχέση κέρδους και λειτουργικού κόστους μιας ελληνικής επιχείρησης.

ΕΥΚΟΛΙΑ ΙΔΡΥΣΗΣ ΝΕΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

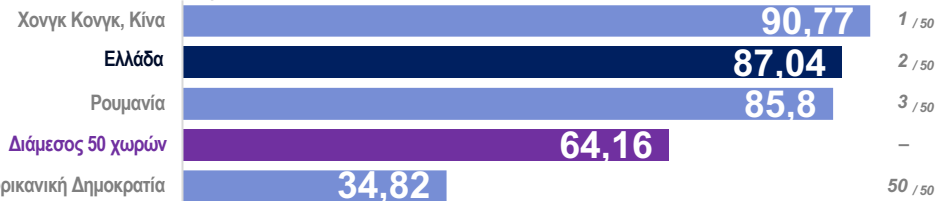
“Business Entry” | 0-100

(Κατάταξη)

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ/ΕΞΑΓΩΓΩΝ

“International Trade” | 0-100

ΧΡΟΝΟΣ/ΚΟΣΤΟΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΔΗΛΩΣΗΣ & ΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΦΟΡΩΝ

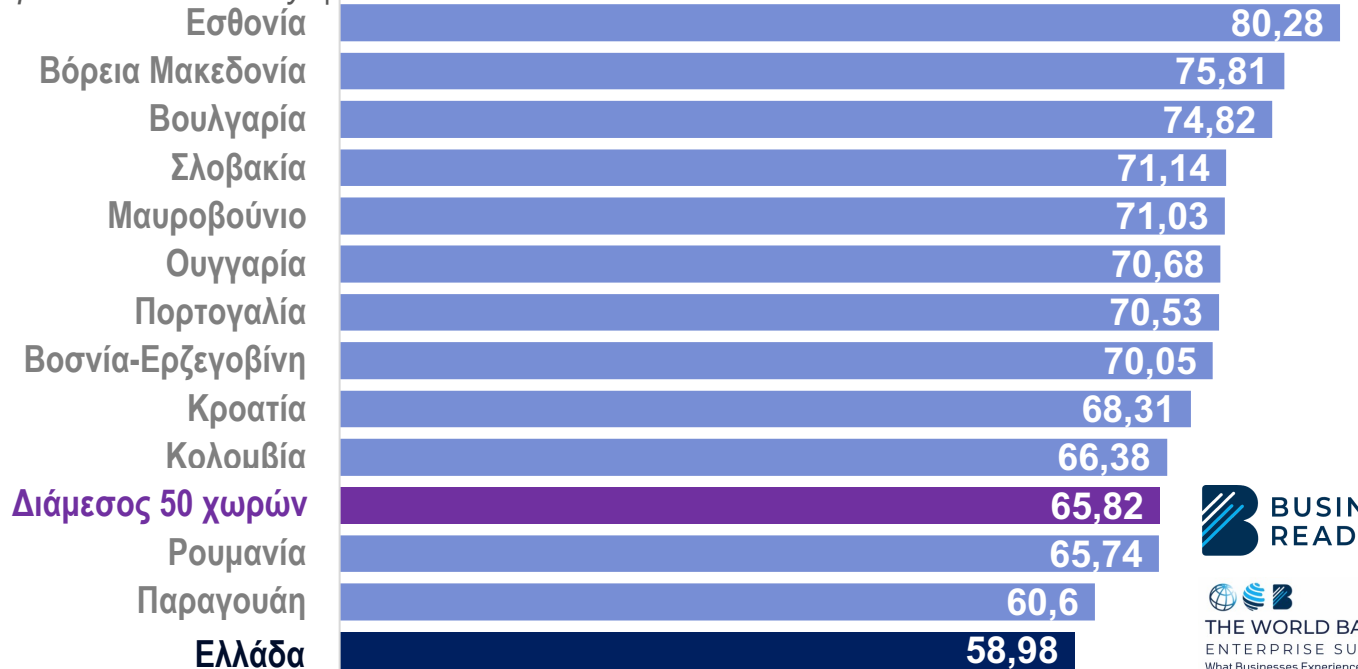
“Taxation” | 0-100

“World Bank Enterprise Surveys 2023”, The World Bank Group., Ιανουάριος 2023 - Φεβρουάριος 2024.

ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

“Operational Efficiency” | 0-100

BUSINESS READY

THE WORLD BANK
ENTERPRISE SURVEYS
What Businesses Experience

Οι συνεντεύξεις συλλογής πρωτογενών στοιχείων για τις έρευνες επιχειρήσεων στις 13 χώρες του παραπάνω γραφήματος διενεργήθηκαν, στην τοπική γλώσσα, από εξειδικευμένους ερευνητές της Κάπτα Research για λογαριασμό της Παγκόσμιας Τράπεζας μεταξύ Ιανουαρίου 2023 και Φεβρουαρίου 2024. Περισσότερες πληροφορίες στο enterprisesurveys.org και το worldbank.org/en/businessready

7

Ανθηρός παραμένει ο παράνομος τζόγος στην Ελλάδα

Περίπου 900.000 άτομα παίζουν τυχερά παιχνίδια σε μη αδειοδοτημένο περιβάλλον στην Ελλάδα. Παρ' όλο που τα κέρδη δεν είναι εγγυημένα, ελκύονται από το καθεστώς ανωνυμίας και τις υψηλότερες αποδόσεις.

10% συμμετείχε σε παράνομα τυχερά παιχνίδια, έστω και μία φορά τους τελευταίους 12 μήνες

Μέση ετήσια δαπάνη ανά παίκτη παράνομων τυχερών παιχνιδιών

1.935 €

1.194 €
Online

738 €
Επίγεια

1,7 δισ. €
Συνολικός τζίρος παράνομου τζόγου

Online
1 δισ. €

Επίγεια
700 εκ. €

48% των κερδών ξαναπαίζονται σε μη αδειοδοτημένα τυχερά παιχνίδια

“Πανελλαδική Ποσοτική Έρευνα για τη διερεύνηση του φαινομένου των παράνομων τυχερών παιχνιδιών το 2023”, ΕΕΕΠ, Ιανουάριος-Φεβρουάριος 2024.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ
ΠΑΙΓΝΙΩΝ
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ

8 Κόστος ζωής και μεταναστευτικό καθόρισαν τις Ευρωεκλογές

Οι πολίτες 10 χωρών της ΕΕ, σε έρευνα που δημοσιοποιήθηκε στο Politico πριν τις Ευρωεκλογές, ανέδειξαν τις ανησυχίες τους γύρω από την ακρίβεια και το μεταναστευτικό, προοιωνίζοντας εν πολλοίς το αποτέλεσμα.

ΠΗΓΕΣ ΑΝΗΣΥΧΙΑΣ (ΑΝΑ ΧΩΡΑ):

Όταν σκέφτεστε την Ευρώπη και τις διεθνείς εξελίξεις, ποια ζητήματα ή γεγονότα από τα παρακάτω σας ανησυχούν περισσότερο;

(Τονίζονται τα 3 υψηλότερα %)	10 χώρες (μέσος όρος)	Βουλγαρία	Εσθονία	Γαλλία	Γερμανία	Ελλάδα	Ουγγαρία	Ιταλία	Πολωνία	Ρουμανία	Ισπανία
Η αύξηση του κόστους ζωής	47	44	43	58	48	55	42	37	36	54	49
Το μεταναστευτικό/προσφυγικό	37	28	45	38	56	34	35	40	41	16	34
Ο πόλεμος Ρωσίας-Ουκρανίας	35	36	52	23	21	17	50	33	50	43	25
Οι ψευδείς ειδήσεις και η προβληματική κατάσταση στα ΜΜΕ	26	25	35	24	19	26	28	22	26	26	26
Οι οικονομικές ανισότητες	23	25	23	26	12	32	22	31	10	23	28
Η ενίσχυση των εθνικιστικών τάσεων	15	15	5	16	10	21	17	18	21	11	15
Η κλιματική κρίση	15	8	7	17	17	24	16	15	20	9	15
Η τρομοκρατία	14	11	12	22	21	10	16	10	12	11	17
Η γήρανση του πληθυσμού	14	24	13	2	3	26	10	14	13	19	14
Ο πόλεμος Ισραήλ-Παλαιστίνης	12	9	5	11	11	18	7	21	8	7	24
Η επιβράδυνση της οικονομίας σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες	12	13	19	10	18	12	9	12	6	12	9
Η ενεργειακή κρίση	11	13	14	10	16	11	6	6	18	7	4
Άλλο	8	6	10	9	14	7	4	10	5	7	6
Τίποτα από τα παραπάνω - ΔΓ/ΔΑ	2	2	1	1	1	0	4	3	1	2	3

“Συγκριτική έρευνα σε 10 χώρες-μέλη της ΕΕ για τις Μεγάλες Προκλήσεις της Ευρώπης στον δρόμο προς τις Ευρωεκλογές 2024”, n=10.883, Μάιος 2024. ([Politico](#))

POLITICO

9

Η απαξίωση του πολιτικού συστήματος εξηγεί την αποχή

Η κατηγορία των απεχόντων στις εκλογές δεν είναι α-πολίτικη, δηλαδή, πολιτικά ουδέτερη. Είναι «αντι-πολιτική», δυσπιστεί ή αντιτίθεται στην παραδοσιακή πολιτική.

ΜΗ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗ ΣΤΟΥΣ ΘΕΣΜΟΥΣ

% πολιτών που **δεν εμπιστεύονται καθόλου** τους παρακάτω θεσμούς

	Συμμετοχή/αποχή στις Εθνικές Εκλογές Ιουνίου 2023		
	Ήψισαν	Απείχαν συνειδητά	Διαφορά
Πολιτικά κόμματα	40	69	+29
Κοινοβούλιο	33	56	+23
Δικαιοσύνη	35	58	+23
Δημόσιες υπηρεσίες	24	43	+19
Κυβέρνηση	35	53	+18
Τραπεζικό σύστημα	49	65	+16
Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης	59	74	+15
Συνδικαλιστικές οργανώσεις	58	72	+14
Τοπική Αυτοδιοίκηση	25	38	+13
Αξιωματική αντιπολίτευση	43	56	+13
Αστυνομία	21	29	+8
Ανεξάρτητες αρχές	29	35	+6
Στρατός	10	15	+5
Εκκλησία	45	48	+3

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΙΤΙΕΣ ΑΠΟΧΗΣ ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗ

Γιατί επιλέξατε να μην ψηφίσετε στις τελευταίες εθνικές εκλογές του Ιουνίου 2023;

ΒΑΣΗ: Όσοι **απείχαν συνειδητά**

58% Για να εκφράσω την αποδοκιμασία μου για το πολιτικό προσωπικό της χώρας

32% Γιατί οι εκλογές δεν αλλάζουν κάτι στην κατάσταση της χώρας

26% Γιατί κανένα κόμμα δεν εκφράζει τις ιδέες/τα πιστεύω μου

20% Γιατί δεν με εκφράζει αυτό το πολιτικό σύστημα

19% Για να εκφράσω την αποδοκιμασία μου στην κυβέρνηση

17% Γιατί το αποτέλεσμα των εκλογών ήταν εξ αρχής γνωστό

“Πανελλαδική ποσοτική έρευνα για το φαινόμενο της Αποχής στις Εκλογές”, Ίδρυμα Χάινριχ Μπελ – Θεσσαλονίκη, Ιούλιος 2024.

HEINRICH BÖLL STIFTUNG
THESSALONIKI

10

Κι όμως, οι δημοκρατικές αξίες στην Ευρώπη αντέχουν

Περισσότερη δημοκρατία ή τάξη και ασφάλεια; Η αντίφαση ανάμεσα στα δύο αξιακά συστήματα φωτίζει τη νέα διαίρεση μεταξύ όσων ασπάζονται τα δημοκρατικά ιδεώδη και εκείνων που ρέπουν προς τον αυταρχισμό.

«ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ, ΚΡΑΤΟΣ ΔΙΚΑΙΟΥ» vs «ΤΑΞΗ, ΑΣΦΑΛΕΙΑ, ΙΣΧΥΡΗ ΗΓΕΣΙΑ»

Ποια από τις δύο ομάδες αρχών και αξιών θα λέγατε ότι σας χαρακτηρίζει περισσότερο;

“Συγκριτική έρευνα σε 10 χώρες-μέλη της ΕΕ για τις Μεγάλες Προκλήσεις της Ευρώπης στον δρόμο προς τις Ευρωεκλογές 2024”, n=10.883, Μάιος 2024. ([Politico](#))

POLITICO

1990-2024

34 YEARS

Translating data into
policy and practice

kaparesearch.com